

Plán péče o přírodní památku Chebzí

**na období
2021–2030**

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	5
1.1 Základní identifikační údaje	5
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	5
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	5
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	6
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	6
1.6 Kategorie IUCN	7
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	7
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	7
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	7
1.8 Cíl ochrany	8
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	9
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	9
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	9
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	10
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	11
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	11
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	13
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	13
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	13
2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích	13
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup	14
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	15
3. Plán zásahů a opatření	16
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	16
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	17
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	17
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	17
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	17
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	17
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	17
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	18
4. Závěrečné údaje	19
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	19
4.2 Použité podklady a zdroje informací	19
4.3 Seznam používaných zkratk	20
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	21
5. Přílohy	22

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2153
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Chebzí
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Správa CHKO Jeseníky
číslo předpisu:	Vyhláška č. 3/2001
datum platnosti předpisu:	21. 12. 2001
datum účinnosti předpisu:	21. 1. 2002

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Olomoucký
okres:	Jeseník
obec s rozšířenou působností:	Jeseník
obec s pověřeným obecním úřadem:	Jeseník
obec:	Písečná
katastrální území:	Studený Zejf

Příloha:

M1 - Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 720704, Studený Zejf

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
442		trvalý travní porost		3464	3464
444/3		trvalý travní porost		8134	8134
459		lesní pozemek		86	86
460		trvalý travní porost		13460	13460
466		zahrada		472	472
473/1		trvalý travní porost		1999	1999
475		zahrada		896	896
st. 56		zastavěná plocha a nádvoří	zbořeniště	126	126
Celkem					28637

Ve zřizovacím předpise je uvedena výměra 2,8596 ha, v roce 2001 bylo provedeno ZPMZ o výměře 2,8565 ha, podle aktuálního stavu katastru nemovitostí činí výměra přírodní památky 2,8637 ha.

Ochranné pásmo:**Katastrální území:** 720704, Studený Zejf

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
429/1		trvalý travní porost		46796	882
429/2		trvalý travní porost		1615	84
444/1		lesní pozemek		8663	169
444/2		lesní pozemek		13767	2370
469		lesní pozemek		37730	4461
Celkem					7966

Ochranné pásmo je vyhlášené na výše uvedených parcelách do vzdálenosti 10 m od hranice ZCHÚ. Plocha částí pozemků spadajících do OP byla zjištěna v GIS a je pouze orientační.

Příloha:

M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0,0086	0,7		
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	2,7057	0,0966		
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky	0,1368			
ostatní plochy			nepłodná půda	
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří	0,0126			
plocha celkem	2,8637	0,7966		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:

chráněná krajinná oblast (včetně zóny):

překryv s jiným typem ochrany:

mezinárodní statut ochrany:

Území je součástí regionálního biocentra ÚSES.

ne

CHKO Jeseníky – I. zóna

CHOPAV Jeseníky

ne

Natura 2000

ptačí oblast:

evropsky významná lokalita:

Jeseníky (CZ 0711017)

ne

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Posláním přírodní památky je ochrana luk s výskytem řady zvláště chráněných druhů rostlin a zajištění podmínek k perspektivnímu vývoji populací těchto druhů (zejména vstavačovitých).

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
Mozaika T1.1 Mezofilních ovsíkových luk a T2.3 Podhorských a horských smilkových trávníků	85	<p>T1.1 – Pravidelně sečené, zčásti přepásané louky svazu <i>Arrhenatherion</i>. Na svazích a směrem ke hřebítku, který běží po horní části luk, lze odpovídající část vegetační mozaiky zařadit do asociace podhorských kostřavovo-trojštetových luk <i>Poo-Trisetum flavescens</i>.</p> <p>Tato vegetace tvoří cca 70 % plochy PP.</p> <p>T2.3 – Vegetace charakteru smilkových trávníků svazu <i>Violion caninae</i> (mezofilní podhorské a horské smilkové trávníky asociací <i>Festuco capillatae-Nardetum strictae</i> a <i>Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltoidis</i>).</p> <p>Plošně obtížně vylišitelné fragmenty v jemné mozaice s předchozím biotopem na mezičtějších stanovištích a exponovaných svazích s mírně narušovaným povrchem. Tato vegetace tvoří cca 15 % plochy PP.</p> <p>V této mozaice vegetace se v horní části „Běčákovy louky“ a nepravidelně v počtu jen několika kvetoucích ex. i ve střední části „Pastviny“ vyskytuje prstnatec bezový (<i>Dactylorhiza sambucina</i>), ve spodní části „Horní“ louky a na „Pastvině“ v počtu desítek kvetoucích ex. vstavač mužský znameňaný (<i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i>) a ve střední a horní části „Běčákovy“ louky a na „Pastvině“ vzácně vratička měsíční (<i>Botrychium lunaria</i>).</p>	a

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Mozaika T1.1 Mezofilních ovsíkových luk a T2.3 Podhorských a horských smilkových trávníků	Zachování stávající mozaiky mezofilních ovsíkových luk a podhorských smilkových trávníků v současné rozloze a kvalitě.	<ul style="list-style-type: none">- rozloha ekosystému na současné úrovni, tj. cca 2,45 ha- zachování životaschopných populací pro území významných druhů rostlin – prstnatce bezového (<i>Dactylorhiza sambucina</i>) – min. 20 kvetoucích jedinců, vstavače mužského (<i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i>) – min. 50 kvetoucích jedinců a vratičky měsíční (<i>Botrychium lunaria</i>) – pravidelné zjištění přítomnosti druhu na lokalitě- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Území přírodní památky se nachází při západním okraji Zlatohorské vrchoviny, v severně orientovaném údolí ohraničeném na jihu až jihovýchodě hřebenem s vrcholy Bílé skály (922 m), Zelený vrch (831 m) a Sporný vrch (756 m). Na východě se území dotýká nízkého hřbetu směřujícího na SSV. Nejvyšší kóta hřbetu má 553 m n. m. a nachází se přímo v PP Chebží.

Údolím protéká potok Chebží, který pramení pod Bílými skálami a teče podél jihovýchodní hranice chráněného území, aniž by se jí však dotýkal. Vlastní PP s loukami představují jihovýchodně orientované svahy, které mají místy poměrně příkrý sklon (okolo 20–25°), na zmíněném hřebeni však pouze okolo 0–5°. Přírodní památka leží v rozpětí nadmořských výšek 512–553 m.

Geologický podklad tvoří biotitická až dvojslídňá pararula krystalinika Českého masivu. Půdním typem je kambizem typická, mezobazická (<https://mapy.geology.cz>).

Klimaticky patří území do oblasti chladné CH-7 (Quitt 1970) s průměrnými teplotami cca 6,5°C a průměrnými srážkami cca 850 mm.

Podle regionálně fytogeografického členění České republiky je území součástí mezofytika, fytogeografického okresu 73a. Rychlebská vrchovina (Skalický 1988).

Vegetace přírodní památky je tvořena mozaikou pravidelně sečených, v části území i přepásaných mezofilních ovčíkových luk svazu *Arrhenatherion* a podhorských smilkových trávníků svazu *Violion caninae*. V území se vyskytuje menší populace prstnatce bezového (*Dactylorhiza sambucina*). Jde o jednu ze dvou lokalit tohoto druhu na území CHKO Jeseníky.

Ve střední části „Běčákovy louky“ se pak nachází bývalé políčko s ruderalní vegetací a pozůstatky kultur léčivých rostlin, např. hořce žlutého (*Gentiana lutea*) nebo rozchodnice růžové (*Rhodiola rosea*).

Součástí přírodní památky jsou v současné době i vzrostlé porosty náletů v na jižním okraji Horní louky a na horním okraji Běčákovy louky a část oplocené výsadby jehličnanů na severním okraji Pastviny.

Podstatným rozdílem oproti dnešku je, že současná PP byla do poloviny 20. století součástí komplexu luk, pastvin a polí. Stromy byly jen na nejpříkřejším svahu se skálami, západně od kóty 553 m. Dnes je chráněné území zcela obklopeno lesem, kromě jihovýchodní hranice tvořené asfaltovou silnicí a navazující potoční nivou se stromy, a severovýchodního okraje, kde pokračují louky a pastviny.

Relativně nedávno, zhruba před 30–40 lety, byl zalesněn pozemek přiléhající k PP Chebží od severu. Použity byly jehličnany, zčásti nepůvodní druhy. [Informace o vývoji krajiny byly odečteny z <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>]

Zásadním faktorem pro zachování cenné luční vegetace a fauny je nepřerušované tradiční hospodaření. Lokalita zřejmě neprošla fází intenzivního hospodaření, tak jako jiné louky v širokém okolí, které sice hostí podobná, avšak značně ochuzená rostlinná společenstva. V tomto je PP Chebží poměrně unikátní v rámci CHKO Jeseníky i širšího regionu. Konkrétně na Chebží hospodařil až do roku 2015 Jaroslav Běčák (+ 15. 2. 2016), který louky obhospodařoval zásadně ručně, kosou. V jeho péči byly louky nejméně od roku 1968, přímo ve vlastnictví pak střední

část dnešní PP („Běčákova louka“), avšak až po roce 1996. Současná péče o lokalitu má za cíl pokračovat v podobném typu managementu jako v minulosti (Hédl 2018a, b).

V PP Chebží se vyskytuje poměrně bohatá a životaschopná populace saranče vrzavé (*Psophus stridulus*). Indikuje zachovalý charakter lučních biotopů, protože tento druh má velmi omezenou mobilitu a jeho populace má dnes už reliktní charakter (Chládek 2013).

Z hlediska ostatních druhů živočichů není prostor PP výrazně specifický, vyskytuje se zde zejména běžná zoocenóza přechodu lučních a lesních ploch. Z významnějších druhů hmyzu se zde běžně vyskytuje např. čelnatka řebříčková (*Dictyophara europaea*) nebo majka obecná.

Z obratlovců je mozaika křovinné a bylinné vegetace ideálním prostředím pro výskyt slepýše křehkého (*Anguis fragilis*). V k rezervaci přiléhajících lesích se vyskytuje populace mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*), která je rozmnožováním vázána na tůň drobných potoků. Louky v širším okolí jsou hnízdištěm chřástala polního (*Crex crex*). Ačkoliv v současnosti není známo jeho hnízdění v prostoru PP, nelze jej vyloučit v budoucích letech.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Vyšší rostliny			
<i>Botrychium lunaria</i> – vřatička měsíční	O	VU	Vzácně. Pravidelně jsou pozorovány jednotlivé rostliny či jejich menší skupinky ve střední a horní části „Běčákovy“ louky a na „Pastvině“.
<i>Botrychium matricariifolium</i> – vřatička heřmánkolistá	KO	EN	V území poprvé zaznamenána v roce 1990, kdy ji zde našel J. Běčák, od té doby nepravidelně nalézána v počtu jednotek jedinců. Naposledy 1 fertilní jedinec v roce 2017.
<i>Crepis mollis</i> subsp. <i>succisifolia</i> – škarda měkká čertkusolistá		NT	Vyskytuje se roztroušeně po celé lokalitě, zejména na o něco vlhčích místech. Řádově stovky jedinců.
<i>Dactylorhiza sambucina</i> – prstnatec bezový	SO	EN	Vyskytuje se v horní části „Běčákovy louky“ a nepravidelně v počtu jen několika kvetoucích ex. i ve střední části „Pastviny“. Populace je od roku 1992 každoročně monitorována, v posledních desíti letech počet kvetoucích rostlin kolísá. Viz. příloha P1 – dlouhodobý monitoring <i>Dactylorhiza sambucina</i> .
<i>Gymnadenia conopsea</i> – pěti-prstka žežulník	O	EN	Druh se vyskytuje řídce roztroušeně, často jako jednotliví kvetoucí jedinci, po celém území PP. Celkem nižší desítky kvetoucích.
<i>Lilium bulbiferum</i> – lilie cibulkonosná	SO	VU	Vzácně, většina rostlin mladých, sterilních, ve svahu nad domem na „Běčákově louce“. Pravděpodobně kdysi vysazena.
<i>Listera ovata</i> – bradáček vejčitý		LC	Roste ve střední a horní části „Běčákovy louky“. Desítky fertilních ex.
<i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i> – vstavač mužský znanený	SO	EN	Vyskytuje se ve spodní části „Horní“ louky a na „Pastvině“ v počtu desítek kvetoucích ex. Velká populace (stovky kvetoucích) roste i mimo PP v okolí kapličky v Chebží.
<i>Platanthera bifolia</i> – vemeník dvoulistý	O	VU	Roztroušeně po celé ploše PP. Desítky kvetoucích ex.

<i>Polygala multicaulis</i> – vítod ostrokřídlý		NT	Byl v roce 2018 zaznamenán při floristickém inventarizačním průzkumu Radimem Hédlem v horní části „Pastviny“. Populace tvořená desítkami fertilních rostlin.
<i>Pyrola minor</i> – hruštička menší		NT	Roste při okraji lesa v sz. rohu „Běčákovy louky“. Cca 30 listových růžic.
Živočichové			
<i>Psophus stridulus</i> – saranče vrzavá		EN	Hojně, vyšší desítky jedinců.
<i>Dictyophara europaea</i> – čel-natka řebříčková		NT	Hojně
<i>Meloe proscarabeus</i> – majka obecná	O	VU	Pravidelný výskyt
<i>Salamandra salamandra</i> – mlok skvrnitý	SO	VU	Potravní biotop, rozmnožování v přilehlých vodních tocích
<i>Anguis fragilis</i> – slepýš křehký	SO	NT	Jedinci, potravní i rozmnožovací biotop
<i>Crex crex</i> – chrástal polní	SO	VU	Na tahu, hnízdění na loukách v širším okolí

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený.

** podle červených seznamů:

Cévnaté rostliny, bezobratlí, obratlovci: EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, LC – málo dotčený; podle Grulich & Chobot (2017), Kučera et al. (2012), Hejda et al. (2017), Chobot & Němec (2017)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Ve vztahu k populaci nejvýznamnějšího druhu v území – prstnatci bezového (*Dactylorhiza sambucina*) – se jako významný abiotický disturbanční činitel jeví občasné vymrzání rostlin – v době květu nebo ještě před ním. To se projevuje nápadnými propady početnosti kvetoucích jedinců v tomtéž nebo následujícím roce. Podobně zřejmě reagují některé citlivější druhy na nedostatek srážek ve vegetačním období v posledních několika letech.

b) biotické disturbanční činitele

Vzácně na jaře dochází k okusování květenství prstnatce bezového (*Dactylorhiza sambucina*), patrně srnčí zvěří. Vyrývání hlíz vstavačovitých zvěří nebylo dosud zaznamenáno.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

První podnět k vyhlášení maloplošného zvláště chráněného území pochází z přelomu 80. a 90. let minulého století, kdy na výskyt řady významných druhů upozornil tehdejší majitel části pozemků v dnešní přírodní památce Jaroslav Běčák.

Území bylo v roce 2001 vyhlášeno přírodní památkou, jako ukázka zachovalých podhorských luk s významným výskytem zvláště chráněných druhů rostlin, zejména vstavačovitých.

b) lesní hospodářství

Hranice zvláště chráněného území je vedena po hranicích parcel, které jsou s výjimkou drobné parcely p. č. 459 (plocha 86 m²) v k. ú. Studený Zejf trvalými travními porosty.

Lesní pozemek (p. č. 459 v k. ú. Studený Zejf, součást porostní skupiny 401D13a) je zařazen do PP Chebží z důvodu arondace hranic, v současně platném LHP zde nejsou navrženy žádné výchovné zásahy.

c) zemědělské hospodaření

Přes poměrně chladné klima je údolí Chebží dobře chráněné a to zřejmě vedlo k jeho pozdní kolonizaci a vytvoření soustavy zemědělských pozemků. Současný český název lokality je zjevně odvozen od původního německého jména „Hollunder“. Několik set let zemědělského hospodaření se odrazilo i na geomorfologických a substrátových poměrech současného PP Chebží. Patrné jsou relativně ploché meze, které tvořily hranici podél svahu vymezených pozemků. Podstatně větší část území, než je tomu dnes, byla v minulosti zřejmě využívána jako polní kultury (na řadě míst nemusí jít o historicky kontinuální louky). Hrubší skelet (kameny, balvany) byly z pozemků dávno vysbírány a půdy zřejmě „vylepšeny“ organickými hnojivy.

Přírodní památka Chebží leží v bezprostřední blízkosti posledních domů v horní části osady Chebží. Současné louky byly v minulosti součástí mnohem většího lučního komplexu, který se táhl až k Písečné a České Vsi. Využívány byly zřejmě zejména jako sečené louky, zčásti snad i pole, jak o tom svědčí např. staré letecké snímky z let 1946 a 1955. Tradiční hospodaření na loukách, tj. ruční kosení, sušení sena na místě, hrabání a extenzivní pastva zde probíhalo s krátkými přestávkami v podstatě kontinuálně, na rozdíl od okolních luk, které byly po válce z velké části postupně zalesněny.

V současnosti jsou louky v PP ručně koseny („Severní a Běčákova louka“) nebo extenzivně přepásány ovci a nedopasky jsou následně koseny („Pastvina“).

Zhruba ve střední části pozemku p. č. 460 je dříve obhospodařovaná plocha, bývalé poličko o velikosti cca 1,5 aru, na kterém majitel předchozí majitel (p. Běčák) pěstoval především léčivé byliny. V současnosti plocha zůstává ležet ladem a zarůstá ruderalní vegetací, stále se na ní ale nachází zbytky kultury pěstovaných léčivek, např. několik stovek vitálních kvetoucích rostlin hořce žlutého (*Gentiana lutea*) nebo několik posledních trsů rozchodnice růžové (*Rhodiola rosea*).

Současný majitel pozemku plánuje tuto plochu do budoucna využívat jako extenzivní užitkovou zahradu, zejména pro pěstování různých bylin. Obdělávaná plocha by neměla být do budoucna dále rozšiřována na úkor travních porostů, je třeba průběžně sledovat a případně eliminovat šíření plevelných a nepůvodních druhů z této plochy, rovněž by zde neměla být využívána umělá hnojiva. Za předpokladu splnění těchto podmínek lze další využívání této plochy jako užitkové zahrady možné v přírodní památce akceptovat. Ideální by bylo časem plochu navrátit do původního stavu a začlenit ji opět do navazující louky.

Dřeviny zasahující do plochy luk, zejména na jižním okraji Horní louky a na horním okraji Běčákovy louky pocházejí z náletu. Ten by bylo žádoucí až po hranici parcely č. 459 v k.ú. Studený Zejf, která je jediným lesním pozemkem na území PP, odstranit, plochy následně kosit a obnovit na nich luční biotop.

Do území přírodní památky zasahuje na část pozemku p. č. 444/3 v k.ú. Studený Zejf (trvalý travní porost) výsadba jehličnanů nebo část zahrady a živý plot za domem č.p. 4.

Nálet dřevin v ploše luk je jinak pravidelně redukován kosením, což koresponduje s cílem ochrany o toto území.

d) myslivost

Myslivecky zde hospodaří Myslivecké sdružení Hubert Písečná. Území PP je součástí honitby Písečná (CZ7102109013), v těsné blízkosti PP se však nachází trojmezí hranic s honitbami Javorná (CZ7102209161) a Orlík (CZ7102206160). Zvěř na území PP v minulosti nijak zásadně neškodila a neškodí, vyskytuje se zde zejména srnčí. V území ani v jeho bezprostřední blízkosti nejsou umístěny žádné myslivecké zařízení (posedy, příkrmovací zařízení apod.).

e) rekreace a sport

Jihovýchodní hranici území tvoří asfaltová cesta ze Studeného Zejfu na Rejvív, která je současně využívána jako cyklotrasa (cyklotrasa č. 6071). U této cyklotrasy je u „Horní louky“ umístěna informační tabule se základními informacemi o chráněném území.

f) jiné způsoby využívání

Přes parcelu p. č. 444/3 prochází úvozová cesta, která je občas využívána majitelem pozemku k průjezdu na navazující pozemky (k pastvině na sousedním pozemku p. č. 429/1). Používání cesty ve stávajícím rozsahu nemá negativní vliv na území přírodní památky.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

- Plán péče CHKO Jeseníky na období 2014–2023
- LHP pro LHC Jeseník
- Nařízení vlády č. 599/2004 Sb., Ptačí oblast Jeseníky
- Nařízení vlády České socialistické republiky č. 40/1979 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Beskydy, Jeseníky, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Šumava a Žďárské vrchy.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast	28 – Předhoří Hrubého Jeseníku
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	Jeseník
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	0,0089
Období platnosti LHP (LHO)	2018 - 2027
Organizace lesního hospodářství	Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Jeseník

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	Mozaika T1.1 Mezofilních ovsíkových luk a T2.3 Podhorských a horských smilkových trávníků		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- rozloha ekosystému na současné úrovni, tj. cca 2,45 ha	Louky jsou pravidelně ručně sečeny nebo paseny, hmota je odstraňována a odvážena. Plocha luk se nemění a v případě zachování stávajícího obhospodařování lokality se změna do budoucna ani nepředpokládá.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
- zachování životaschopných populací pro území významných druhů rostlin – zejména prstnatce bezového (<i>Dactylorhiza sambucina</i>) – min. 20 kvetoucích jedinců, vstavače mužského (<i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i>) – min 50 kvetoucích jedinců a vratičky měsíční (<i>Botrychium lunaria</i>) – pravidelné zjištění přítomnosti druhu na lokalitě	Prstnatec bezový (<i>Dactylorhiza sambucina</i>) – Počet kvetoucích jedinců prstnatce bezového je v území pravidelně sledován od roku 1992. Počet kvetoucích jedinců meziročně kolísá, maximum bylo zaznamenáno v roce 2000 (celkem 188 kvetoucích jedinců), minimum v roce 2008 – pouze 9 kvetoucích (viz příloha P1). Prstnatec se v území vyskytuje pouze v horní části „Běčákovy louky“. Plocha je pravidelně kosena. Vstavač mužský znamenáný (<i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i>) – Počet kvetoucích jedinců nebyl dosud přesněji zaznamenáván. Byl pouze pravidelně zaznamenáván výskyt druhu na „Horní“ louce a „Pastvině“. Trend vývoje početnosti tak není znám. Vratička měsíční (<i>Botrychium lunaria</i>) – Pravidelně jsou pozorovány jednotlivé rostliny či jejich menší skupinky ve střední a horní části „Běčákovy“ louky a na „Pastvině“. Vedle výše uvedených druhů se zde vyskytují další zvláště chráněné a vzácné druhy rostlin (viz tabulka 2.1.2). Jejich populace jsou v posledních letech stabilní. Pro jejich zachování je třeba nadále pokračovat v pravidelném kosení, jako vhodné opatření pro podporu zejména vstavačovitých se jeví občasné maloplošné narušení (např. důkladným vyhrabáním kovovými hráběmi nebo bránováním) povrchu v jejich těsné blízkosti. Alternativou je vypálení stařiny v jarním období.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
- bez výskytu nepůvodních, invazních a expanzivních druhů	Přímo v ploše tohoto biotopu se v současné době invazní a expanzivní druhy nevyskytují, v bezprostředním okolí PP se ale objevilo několik menších ohnisek třtiny křovištní. Případnému šíření tohoto (popř. i jiných expanzívních či invazivních druhů) je třeba nadále bránit. Je rovněž třeba sledovat a případně eliminovat šíření plevelných a nepůvodních druhů z plochy „Políčka“.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

První plán péče o území byl zpracován na období 1993–2000. Jeho cílem bylo zachovat „staré kulturní louky a lada“ a udržet „dlouhodobý režim kosení, na kterém jsou závislá vyvinutá stabilizovaná luční společenstva“.

Území bylo v roce 2001 vyhlášeno přírodní památkou, jako ukázka zachovalých podhorských luk s významným výskytem zvláště chráněných druhů rostlin, zejména vstavačovitých.

Plán péče na období 2001–2010 předpokládal ruční kosení všech luk v přírodní památce 1x ročně po vysemenění vstavačovitých (začátkem července), jako alternativní způsob péče občasnou extenzivní pastvou ovci, případně kombinaci obou způsobů (vykosení a následné přepasení).

Louky byly po dobu jeho platnosti pravidelně koseny 1x ročně, „Běčáková louka“ byla kosena majitelem mozaikovitě, postupně, se střídáním různých termínů kosení jednotlivých částí v různých letech dle jeho potřeb. Extenzivní pastva ovčí byla v části území („Pastvina“) poprvé realizována v roce 2003 po předchozím vyřezání náletů a několikaletém kosení celé této plochy. Pravidelně (každoročně) pastva probíhá od roku 2006.

Plán péče na období 2011–2020 předpokládal pokračování v předchozí péči, tj. ruční kosení alespoň 1x ročně s možností následného přepasení, pokračování extenzivní pastvy, v případě potřeby redukci náletů a zmlazení dřevin.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Nepředpokládá se významnější kolize zájmů ochrany přírody. Pouze z hlediska ochrany bezobratlých živočichů, zejména saranče vrzavé), je vhodné část louky ponechat neposekanou. Ke kolizi rovněž může dojít, pokud by na lokalitě zahnížděl chřástal polní, který ale v současnosti v prostoru PP nehnízdí a bylo by tak nutné posunout termín seče na termín až po 15. srpnu.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Les není v PP Chebží předmětem ochrany. Zastoupení dřevin tvoří převážně buk lesní, javor klen, vtroušeně bříza bělokorá a smrk ztepilý. Hospodaření možné v souladu s platným LHP Jeseník (2018–2027).

b) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

„Horní louka“ – každoroční ruční kosení (kosou nebo křovinořezem, ručně vedenou sekačkou) po odkvětu vstavačovitých (v průběhu července). Vhodné by bylo zavést občasnou extenzivní pastvu ovcí s pokosením nedopasků (např. 1× za 2 roky), případně louku přepásat na otavách v druhé polovině srpna a v průběhu září. Alespoň 1× za 5 let je žádoucí celou plochu důkladně vyhrabat nebo vybránovat v jarním období z důvodu narušení a rozvolnění vrstvy mechu. Vyhrabávání spojené s tvorbou obnažených plošek je ale ideální provádět po částech, na cca 20 % plochy každý rok. Alternativou je vypálení stařiny (v souladu s platnou legislativou) rovněž v jarním období. I v tomto případě je vhodnější vypalovat plochu postupně, po menších částech. Vhodným opatřením by bylo odstranění náletu v okrajové jz, části louky.

„Běčákova louka“ – v současné době louku kosí majitel mozaikovitě v různou dobu v průběhu roku podle svých možností. V této péči je vhodné pokračovat. Vhodné by bylo zavést občasnou extenzivní pastvu ovcí s pokosením nedopasků (např. 1× za 2 roky), případně louku přepásat na otavách v druhé polovině srpna a v průběhu září. Alespoň 1× za 5 let je žádoucí celou plochu důkladně vyhrabat nebo vybránovat v jarním období z důvodu narušení a rozvolnění vrstvy mechu. Vyhrabávání spojené s tvorbou obnažených plošek je ale ideální provádět po částech, na cca 20 % plochy každý rok. Alternativou je vypálení stařiny (v souladu s platnou legislativou) rovněž v jarním období. I v tomto případě je vhodnější vypalovat plochu postupně, po menších částech. Vhodným opatřením je odstranění náletu v horní části louky (na TTP), především v dílčí ploše 5, která bezprostředně sousedí s plochou s největším výskytem prstnatce bezového (*Dactylorhiza sambucina*) v PP Chebží.

„Zahrada“ – Plochu je možné nadále využívat jako extenzivní užitkovou zahradu, obdělávaná plocha by ale neměla být dále rozšiřována. Je třeba sledovat a eliminovat šíření plevelných a nepůvodních druhů (např. pěstovaných léčivých rostlin) mimo plochu políčka. Ideální by bylo časem plochu navrátit do původního stavu a začlenit ji do navazující louky.

„Pastvina“ – každoročně pastva ovcí po odkvětu vstavačovitých (v červenci až první polovině srpna), pokosení nedopasků po ukončení pastvy. Možné je ruční kosení v průběhu července a následná pastva na otavách nebo střídání pastvy a kosení v průběhu jednotlivých let. V případě potřeby redukovat nálety a zmlazení dřevin, u ponechaných dřevin udržovat současný stav a bránit jejich další expanzi do lučních porostů.

c) péče o populace a biotopy živočichů

Při kosení a hrabání porostů šetřit luční mraveniště. Vzhledem k výskytu saranče vrzavé ale i dalších bezobratlých je nutné vždy část louky ponechat nepokosenou (nepokosenou část pokosit na podzim, případně až příští rok). Vhodné je zachovat současný management ručního kosení kosou. Pro podporu populace saranče je potřebné pomístné narušení drnu a obnažení půdního povrchu jako míst kladení vajíček sarančí, např. vypálením stařiny nebo bránováním v jarním období.

V případě, že by v lučních plochách v prostoru PP Chebží došlo k zahrnutí chrástala polního, je nutné pokosit luční plochy až po 15. srpnu, aby nedošlo k ohrožení chrástalích snůšek či kuřat.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo je vyhlášené na parcelách 429/1, 429/2, 444/1, 444/2 a 469 do vzdálenosti 10 m od hranice ZCHÚ. V případě těžby (i nahodilé) v lesních porostech v ochranném pásmu i mimo něj by nemělo být dřevo přibližováno k cestě přes louky v PP Chebží.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

V roce 2001 byl zpracován ZPMZ. Hranice jsou v lomových bodech stabilizovány hraničníky, hranice území je v terénu vyznačena pruhovým značením a tabulemi v souladu s vyhláškou č. 45/2018 Sb. V průběhu platnosti plánu péče se předpokládá obnova značení a výměna informačních tabulek a panelu.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovacá dokumentace

Do ochranného pásma částečně zasahuje v návaznosti na „Horní“ louku menší loučka s bohatým výskytem vemeníku dvoulistého (*Platanthera bifolia*). Tato louka má opačnou orientaci (k severozápadu) než ostatní louky v území, je ze stran silně stíněná stromy a proto výrazně vlhčí. Jde o součást lesního pozemku na p. č. 469 v k. ú. Studený Zejf, v platném LHP je vedena jako bezlesí č. 105 v porostu 401D.

Od roku 2009 je stejně jako ostatní louky na území přírodní památky každoročně pravidelně kosena. Na jaře 2019 byla celá plocha této loučky důkladně vybránována, čímž se podařilo výrazně omezit množství mechů a stařiny.

Tato louka by měla být z důvodu zachování bohaté populace vemeníku dvoulistého (*Platanthera bifolia*) pravidelně kosena i v následujících letech a o tuto plochu by také bylo vhodné přírodní památku rozšířit.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Nejsou.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Nejsou.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Obnova (aktualizace) informační tabule na „Horní louce“.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V roce 2013 bylo provedeno zhodnocení populace saranče vrzavé (*Psophus stridulus*) na lokalitě Chebží (Chládek 2013).

V rámci projektu AOPK Monitoring a Mapování byl v roce 2018 zpracován floristický (Hédl 2018 a) a fytocenologický průzkum území (Hédl 2018 b).

V následujících letech by v rámci tohoto projektu měly dále proběhnout inventarizační průzkumy motýlů a měkkýšů.

Inventarizační průzkumy jednotlivých skupin by měly být opakovány v intervalu 10–15 let.

V průběhu platnosti plánu péče se bude rovněž třeba zaměřit na pravidelný monitoring indikátorů, zejména pak populací vybraných zvláště chráněných a invazních a expanzivních druhů rostlin.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
ruční mozaikovitě kosení (Horní a Běčákova louka) s možností pastvy na otavách nebo pouze pastva ovcí	1,44 ha (1,59 ha po redukci náletů a zmlazení dřevin)	každoročně	562 000,–
pastva ovcí - Pastvina	0,89 ha	každoročně	252 000,–
pravidelné plošné narušování povrchu spojené s redukcí mechového patra a množstvím stařiny, vytváření drobných obnažených plošek (Horní a Běčákova louka)	1,44 ha	2x	78 000,–
vypalování stařiny v jarním období (Horní a Běčákova louka) (za předpokladu, že to bude legislativně umožněno jinak než jako požární cvičení)	1,44 ha	2x	69 000,–
redukce náletů a zmlazení dřevin (Horní a Běčákova louka)	0,15 ha	2x	16 000,–
redukce ostružiníku a třtiny křovištní (Pastvina)	0,01 ha	2x	1 000,–
obnova značení a výměna informačních tabulek a panelu	1 x	1x	45 000,–
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			1 023 000,–

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Bureš L., Burešová Z. & Běčák J. (1989): Návrh maloplošného chráněného území „Chebží 1“. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník].

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, 35: 1–178.

Hédl R. (2018a): Inventarizační průzkum PP Chebží, floristika. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 26 s. + přílohy.

Hédl R. (2018b): Inventarizační průzkum PP Chebží, fytocenologie. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 18 s. + přílohy.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.

Chládek F. (2013): Zhodnocení populace saranče vrzavé (*Psophus stridulus*) (Orthoptera, Caelifera) na lokalitě Chebží v r. 2013. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník], 10 s.

Chlapek J. (2005): *Dactylorhiza sambucina* & spol. v roce 2005. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník].

- Chytrý, M., Kučera T., Kočí, M., Grulich, V. & Lustyk, P., [eds], 2010: Katalog biotopů České republiky. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 s.
- Kavalcová V. (1993): Plán péče pro návrh CHÚ Chebží 1. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník].
- Kočí H. (1996): Inventarizační průzkum lokality Chebží. Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník].
- Moravec J. et al. (1994): Fytocenologie. – Academia, Praha, 403 pp.
- Neuhäuslová Z. et. al. (1997): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Kartografie, Praha.
- Niklová L. (2004): Zpráva o stavu populace *Dactylorhiza sambucina* na lokalitě v PP Chebží. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník]
- Niklová L. (2006): Zpráva o stavu zvláště chráněných druhů rostlin na PP Chebží a okolí v roce 2006. – Ms., [Depon. in: Rezervační kniha PP Chebží, Správa CHKO Jeseníky, Jeseník].
- Quitt E. (1970): Mapa klimatických oblastí ČSSR. – Kartografické nakladatelství, Praha.
- Růžička M. (2001): Inventarizační průzkum chráněného území Chebží. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Jeseníky, Jeseník].
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena ČSR, Academia, Praha, 1: 103–121.

Internetové zdroje:

Portál Natura 2000 (<http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php>)
<http://metadata.nature.cz/records/54637388-0650-46b1-9475-3f8b0a02080a>
<https://geoportal.gov.cz>
<http://drusop.nature.cz>
<http://webgis.nature.cz/geonotes/Default.aspx>
<https://lms.cuzk.cz>
<https://mapy.geology.cz/pudy/>
http://mapy.geology.cz/geocr_25/

4.3 Seznam používaných zkratek

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny
 CHKO – chráněná krajinná oblast
 CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
 KN – katastr nemovitostí
 LHC – lesní hospodářský celek
 LHP – lesní hospodářský plán
 OP – ochranné pásmo
 PO – ptačí oblast
 PP – přírodní památka
 ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionální pracoviště Olomoucko, Správa CHKO Jeseníky

Na zpracování se podíleli: Radek Štencel, Vít Slezák, Pavel Janeček, Martin Dýma a Petr Zobač.

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky:	Příloha T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich (Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).
Mapy:	Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů
Vrstvy:	Příloha V1 - Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch